MOZGÓ JÁTSZÓTÉR TEVÉKENYSÉGEI

EZERARCÚ JELENLÉT – EMBERTŐL EMBERIG

caritas hungarica

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Szerzők:
Kovács Tibor (Mozgó Játszótér-munkatárs)
Fáskerti-Kövesdi Nóra (Mozgó Játszótér-munkatárs)
Eklics Vanda (Mozgó Játszótér-munkatárs)

Szerkesztő:
Dr. Boros Julianna (regionális szakmai vezető)

Olvasószerkesztő:
Szabados Edina

Borítóterv:
eSCom Kft.

Kiadja:
Katolikus Karitász - Caritas Hungarica

Készült a *Fókuszban a gyermek* címmel
EFOP-1.4.5-20-2020-00001. azonosító számú projekt keretében.

2023

EZERARCÚ JELENLÉT – EMBERTŐL EMBERIG

A Katolikus Karitász Országos Központjának felzárkózási programja a Dél-dunántúli régióban

A **Katolikus Karitász** a Katolikus Egyház hivatalos segélyszervezete és hazánk egyik legnagyobb karitatív szervezeteként hosszú évek óta vesz részt országszerte felzárkóztató célú és öngondoskodást segítő programok kidolgozásában és megvalósításában. A Sellyei járásban 8 településen **(Téseny, Bogádmindszent, Kisszentmárton, Vejti, Lúzsok, Piskó, Sósvertike, Drávaiványi)** és a Szigetvári járásban 3 településen **(Patapoklosi, Somogyapáti, Somogyhatvan)** vagyunk jelen, segítjük a családokat embertől emberig a bajban.

MIÉRT CSINÁJUK?

Mert hiszünk az egyének, kiemelten a gyermekek és az őket nevelő családok készségeinek, képességeinek és attitűdjének fejlesztési lehetőségeiben és az erős helyi közösség megtartó erejében. Hisszük, hogy ezáltal a hátrányos helyzetű közösségek további leszakadása hosszútávon megállítható, és idővel képessé válnak az öngondoskodásra, mert erősödni tud felelősségvállalásuk egyéni és közösségi szinten is.

MIT CSINÁLUNK?

Helyszíni jelenlétünkkel, fejlesztő- és közösségi ház funkciót betöltő Jelenlét Pontok működtetésével, szervezeti erőforrásainkkal, kapcsolati tőkénkkel, valamint a helyi igényekhez, szükségletekhez igazodó szolgáltatásokkal és kisléptékű fejlesztésekkel segítjük és támogatjuk a közösségeket fejlődésükben.

HOGYAN CSINÁLJUK?

ÉRTÉKEK MENTÉN – a Katolikus Egyház értékeivel összhangban

JELENLÉTTEL – folyamatos, együttérző helyszíni jelenlét biztosításával és a példamutatás erejével

DIAGNÓZISSAL – a településen élők valós igényeihez és szükségleteikhez tervezett beavatkozásokkal

KOMPLEXEN – a „fogantatástól a foglalkoztatásig” terjedő szolgáltatásokkal és fejlesztésekkel

KÖZÖSEN – a közösséggel együtt: nem nélkülük, nem helyettük

FELELŐSSÉGGEL – a jelenlét felelősségével: tartós szerepvállalással

FOKOZATOSAN – apró lépésekkel

A projektről/programról röviden

2023. december 31-ig a „Fókuszban a gyermek” projekt finanszírozásában valósulnak meg tevékenységeink. A “Fókuszban a gyermek” projekt (továbbiakban: projekt, program) célja a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII.5.) kormányhatározatban meghatározott és a Kormány által kijelölésre kerülő **leghátrányosabb helyzetű településeken élő gyermekek esélyeinek növelése, életkörülményeinek javítása, a szegénység gyermekekre mért hatásainak mérséklése**, amelyet helyben elérhető, intenzív, komplex szociális munkával, családkísérséssel és a projekt keretében megvalósuló tevékenységek szakmai-módszertani támogatásával biztosít.

A program során összességében 300 település kerül bevonásra, amely a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (a továbbiakban: MMSZ) mintegy 15 éves, 2016-ban Magyar Örökség díjjal is kitüntetett „Jelenlét” programja alapján, a szervezet módszertani támogatásával és szakmai irányításával valósul meg. (www.fete.hu)

A Jelenlét módszer “fogantatástól a foglalkoztatásig” ívelő szemléletében a szociális munka alapvető szerepet kap a családdal való folyamatos kapcsolattartásban, problématérkép készítésében, a gyermek és a család szükségleteihez igazodó, adekvát szolgáltatásba való eljuttatásban és diagnózisalapú ellátás nyomon követésében. A projekt szakmai megvalósulásának alapjait, szabályozásának módszertani eszközrendszerét a *Kapcsoskönyv – A Jelenlét program építőkockái* című kiadvány tartalmazza.

Jelenlét Pont, ahol a tevékenységek megvalósulnak

Valamennyi új településen olyan, mindenki számára nyitott közösségi terek, ún. Jelenlét Pontok kerülnek kialakításra, melyek bázisául szolgálnak az egyénekkel és a családokkal végzett szociális munkának, helyet adnak különböző közösségfejlesztő tevékenységeknek, úgy mint a helyi lakosság aktivizálása, életminőségének javítása, képessé tétele, információ nyújtása, különböző emberek, csoportok és közösségek közötti kommunikáció segítése, képzés, oktatás, adósságkezelés, szakemberek bevonásával. Jelen vagyunk és segítünk a hét minden napján, krízis esetén rendelkezésre állunk. Minden Jelenlét Ponton 2-3 kolléga dolgozik, a ház tevékenységeit és programjait az adott Jelenlét Pont koordinátora szervezi együttműködve a kollégákkal. A Katolikus Karitász törekszik arra, hogy helyi szakembereket, munkavállalókat foglalkoztasson. A Jelenlét Pontok bérelt vagy a Katolikus Karitász saját tulajdonában lévő ingatlanok, a cél elsősorban, hogy infrastrukturálisan teret adjunk a programok megvalósulásának a helyi igények alapján. A Jelenlét Pontokon kialakításra kerülnek tanulósarkok, baba-mama fejlesztősarok/szoba, konyha, közösségi tér, de ezek mérete és adottságai a helyi lehetőségekhez igazodnak.

TEVÉKENYSÉGEK A JELENLÉT PONTOKON

Szociális segítés és közösségfejlesztés

Szociális munka, családlátogatás, ügyfélfogadás, ügyintézés: A „Jelenlét” program alapja az egyénekkel, a családokkal és a közösségekkel végzett szociális munka, valamint közösségfejlesztés.

Közösségfejlesztés (pl: táborok, felnőtt és gyermek csoportfoglalkozások): A közösségépítés és a közösségfejlesztés hosszú távú elköteleződés a település közössége mellett. Cél tehát, hogy olyan közösségépítő tevékenységeknek is helyet adjunk a Jelenlét Pontokon, amelyekre

[1]Forrás: Kapcsoskönyv https://fete.hu/wp-content/uploads/2022/05/Kapcsos_vegleges_oldalpar.pdf

építve újra vissza tudnak kapcsolódni a családok, és rajtuk keresztül a települések a mikrotérség és a társadalom körforgásába. A legfontosabb együttműködő partnerek: családok, települési önkormányzat, roma nemzetiségi önkormányzat, közüzemi szolgáltatók, szociális, egészségügyi, nevelési-oktatási intézmények, civil és egyházi szervezetek, kormányhivatal, rendvédelmi szervek, családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok, védőnői szolgálatok.

Óvodai és iskolai előmenetel, átmenetek támogatása

A kialakított és működtetett tanulósarkok és játszóterek az infrastrukutrális fejlesztések részét képezik, melyek megfelelő tárgyi környezetet biztosítanak a tanuláshoz, fejlődéshez.

Jelenlét Pontokon megvalósuló iskolán kívüli tanulássegítés: A hátrányos helyzetű településeken a gyerekek nagy része már az iskolakezdéskor kudarccal indul. Az addig felhalmozott hátrányok miatt a gyerekek naponta kapnak visszajelzést arról, hogy nem elég jók. Ennek ellensúlyozására a Jelenlét Pontokban az óvodás- és iskoláskorú gyerekek számára is komplex szolgáltatásokat nyújtunk, amelyek támogatják őket az örömteli tanulás élményének megélésében. A tevékenységek célja az iskolai lemorzsolódás csökkentése, a gyermekek iskolai sikerességének növelése.

Szociális- és kompetenciafejlesztő programok szervezése

Egészséges étkezési szokások kialakításának támogatása, Jelenlét Pontokhoz tartozó kertek létrehozása és működtetése: A családokkal és közösségekkel folyó munka alapvető eleme az egészséges étkezési szokások kialakítása, támogatása, mert a minőségi táplálkozás hiánya miatti krónikus elhízás a célcsoportunkban már a gyerekeknél is kiemelt probléma. Ennek fontos eleme a Jelenlét Pontokon kialakított közösségi konyha, ahol a szülők és gyerekek rendszeresen sütnek, főznek, szélesítik különböző ételkészítéssel kapcsolatos kompetenciáikat, tudásukat, szemléletüket.

Szakemberek a programban

A településeken, a helyi lakosság körében felmért igények és szükségletek alapján határozott idejű szerződéssel, adott tevékenység, szolgáltatás biztosítására foglalkoztatunk szakembereket: tanítókat, szaktanárokat, munkaszocializációs tanácsadókat, adósságkezelési tanácsadót, addiktológiai konzultánst, mozgásfejlesztőket, meseterapeutát, művészetterapeutát, gyógytornászt, jogászt, mediátort, logopédust, fejlesztőpedagógust, stb. A Katolikus Karitász által létrehozott 11 Jelenlét Ponton a települések igényeire szabva, hálózatszerű működésben biztosítjuk szolgáltatásainkat.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK A PROGRAMRÓL A KATOLIKUS KARITÁSZ HONLAPJÁN ELÉRHETŐK: **WWW.KARITASZ.HU**

A MOZGÓ JÁTSZÓTÉR TEVÉKENYSÉGE

„Nem azért felejtünk el játszani, mert megöregszünk,
hanem attól öregszünk meg, hogy elfelejtünk játszani.”
(George Bernard Shaw)

A felzárkózó településeken kevés helyen vannak játszóterek. A gyerekek nem tudnak hol és kitől megtanulni játszani. Ennek a problémának a megoldására született meg a Mozgó Játszótér. Ez egy kilencszemélyes kisbusz, amibe belefér minden játék, eszköz és két személy, aki ért a játékhoz és a gyerekekhez.

Tésenyi gyerekek a szabadtéri játékfoglalkozáson

A Katolikus Karitász játszóbusza nyolc ormánsági (Sellyei járás) településen, és három, a Szigetvári járásban található faluban tart rendszeresen játékfoglalkozásokat. Az itt élő gyerekek többsége ingerszegény környezetben él, iskolai nehézséggel küzd, ám különórán részt venni szinte sosincs lehetőségük.
A településeken működő Jelenlét Pontok segítségével sok színes program valósul meg, és ehhez igyekszik szorosan kapcsolódni a „Mozgó Játszótér” program is. Rendszeres jelenlétünkkel igyekszünk közösségeket kialakítani, vagy éppen erősíteni a már meglévőket. Célunk, hogy olyan minőségi játékfoglalkozások, szabadidős programok valósuljanak meg, melyek segítik sikerélményekhez juttatni a gyerekeket és szüleiket egyaránt. Fontos feladatunk, hogy a szülőket, nagyszülőket is bevonjuk a játékokba. Ezek kezdetben mindig nehézségekkel járnak, de ha ráéreznek a játék ízére, nagy örömmel vesznek részt benne. A közös játék örömének megélése fejleszti a családon belüli egymásra figyelést.

Többgenerációs japánfoci Vejtiben

A foglalkozások tervezését mindig az időjárás figyelembevételével alakítjuk ki. Ha mód van rá, sok mozgással járó szabadtéri játéksort állítunk össze, ellensúlyozandó az iskolapadban eltöltött időt. Igyekszünk a település adottságaihoz, igényeihez alkalmazkodni, és törekszünk arra, hogy az élményeken túl minőségi programokhoz juttassuk a gyerekeket és szüleiket. Fontos, hogy ezen játékfoglalkozások alkalmával bizalmi légkör alakulhasson ki, és hogy a gyerekek és szüleik, valamint a Jelenlét Ponton dolgozó munkatársak is szabadon tudjanak jelen lenni, szívesen bekapcsolódjanak.
A mozgásos és sportjátékok kiválasztásakor fontos célunk, hogy a testi fejlődésen túl a kognitív képességek is fejlődhessenek. Ilyenkor főleg egyszerűbb szabályrendszerű, aktivizáló, vidám játékokat játszunk a gyerekekkel. Elengedhetetlen, hogy a játék közös élmény legyen és kevésbé legyen sikerorientált, hiszen nem az egyéni győzelem a cél, sokkal inkább a közös részvétel.

Labdadobálási verseny Cserdiben

A nyári szünidő elmaradhatatlan része az ugrálóvár, ami minden település kívánságlistájának élén található. Az légvárban felszabadulnak a lefojtott energiák, a gyerekek szinte a végkimerülésig ugrálnak benne. A kamaszok és a fiatal felnőttek is előszeretettel használják, ezért a legtöbb esetben szét kell választani a kicsiket a nagyoktól. Ilyenkor a „duzzogások", méltatlankodások elkerülése miatt szigorú időkeretet határozunk meg.

Légvárazás Patapoklosiban

Foglalkozásainkon változó létszámú és vegyes korcsoportú gyerekek vesznek részt, így ehhez alkalmazkodva igyekszünk mindenki számára élvezetes játékot nyújtani, ami sokszor nehéz kihívás elé állít bennünket. Az őszi-téli időszakban a benti játékokra koncentrálunk.
Nagy népszerűségnek örvend a gyerekek körében a társasjáték-foglalkozás, ahol a vidám perceken túl, szintén rengeteg különböző kompetencia fejlesztése is megvalósul. A társasjátékok segítenek alkalmazkodni a szabályokhoz, az újdonság élményéhez, a folyamatosan változóhoz, ami a mai rohanó világban az egyik legfontosabb képesség lesz a gyerek körében. A mai gyermekekre (és talán a szegregátumokban élő gyermekekre még hatványozottabban) jellemző a figyelem és koncentráltság hiánya. Az általunk összeállított játékok igyekeznek, többek között, ezek fejlesztésére is hangsúlyt fektetni.

Kollégák, gyerekek, szülők együtt játszanak a szabadban Lúzsokon

Képességfejlesztő játékok Drávaiványiban a szülők aktív részvételével

Az élményadáson túl fontos célunk, hogy játék közben fejlődjenek az egyéni képességek, szociális kompetenciák és fejlődjön az a közösség is, ahol a játékfoglalkozás megvalósul.
Hiszünk abban, hogy a gyermekkori játékélmények hozzásegítik a gyerekeket ahhoz, hogy boldog, sikeres felnőttek tudjanak lenni, így fontosnak tartjuk, hogy a jövőben is hasonló rendszerességgel tudjon folytatódni a munka.

„Visszafojtott lélegzettel” kártyajáték a tésenyi gyerekekkel

Szinte állandó résztvevői vagyunk a települések ünnepi rendezvényeinek, falunapjainak, családi napjainak. Ilyenkor igyekszünk bevonni a szülőket a közös játékba, s ha sikerül meggyőzni őket, hamar „gyermekké lesznek” és nagy örömmel vesznek részt a közös játékokban. Lényegesnek tartjuk, hogy a szülők is tanuljanak meg újra játszani gyermekeikkel. Célunk, hogy az okostelefont és a televíziót valamelyest kiváltva, része legyen a családok mindennapjainak a közös játék, a nevetés.
A családi rendezvények fő attrakcióját a légvárazás mellett a kinti játékok, ügyességi játékok adják, melyekbe szívesen bekapcsolódnak a gyerekek mellett a családok, felnőttek is.

„Nemzedékek csatája”
a bogádmindszenti
falunapon

Apa és fia a játék
ölelésében, Sósvertike,
falunap

Készül az ebéd a lúzsoki
családi napon

Rendszeresen tartunk a Jelenlét Pontokon dolgozó kollégáinknak is játékos szakmai műhelyeket, csapatépítő tréningeket. Ezek az alkalmak egy előre meghatározott tematika mentén valósulnak meg, céljuk, hogy folyamatosan bővítsük szakmai tudásunkat és közösen gondolkodjunk a munkánkról. A szakmai műhelyek lehetőséget adnak arra, hogy a munkatársak kötetlenül tudjanak találkozni egymással, vidám játékok és gyakorlatok közben tapasztalják meg a játék fontosságát. Az itt szerzett tapasztalatok rögtön beépíthetőek a mindennapi munkába is.

„Harangozó kollégák” - játékos szakmai műhely a patapoklosi Jelenlét Ponton a zene jegyében.

Játékos szakmai műhely Lúzsokon

Csoportkép a budapesti kollégákkal a drávaiványi csapatépítő trénig után

A jövőben terveink között szerepel, hogy tovább erősítsük a települések közötti kapcsolatot a játékok segítségével, illetve kidolgozás alatt van egy tematikus játékfoglalkozás-tervezet is a Jelenlét Pontok részére. Szeretnénk, ha a játékfoglalkozásoknak még több fejlesztő hatását tudnánk kibontakoztatni, ezzel sikeresebbé téve a gyerekek iskolai előmenetelét.
Célunk, hogy minden jelenlévő gyermek és felnőtt mosolyogva, élményekkel feltöltődve térjen haza a közös alkalmainkat követően.

www.karitasz.hu